

Fremsat den 25. april 2013 af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov

(Muligheder for at afbryde uddannelsen, optag af elever, ændret visitation, afklaringsforløb, praktik m.v.)

§ 1

I lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som ændret ved lov nr. 468 af 29. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, 2. pkt., indsættes efter »ungdomsuddannelse efter denne lov«: », jf. dog § 8, stk. 4«.

2. I § 2 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at oprette halvårslige eller helårligoptag af unge på en ungdomsuddannelse. Træffer kommunalbestyrelsen beslutning herom, skal beslutningen offentliggøres.«

3. § 3 affattes således:

»§ 3. Kommunalbestyrelsen træffer efter indstilling, jf. stk. 2 og 3, afgørelse om, hvorvidt den unge er omfattet af § 2, stk. 1.

Stk. 2. Ungdommens Uddannelsesvejledning indstiller efter samråd med den unge og forældrene til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen kan i fornødent omfang suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i kommunen eller i andre kommuner, herunder udtalelser fra pædagogisk-psykologisk rådgivning og skoler, hvor den unge har været optaget.

Stk. 3. Når kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 foreligger, indstiller Ungdommens Uddannelsesvejledning efter samråd med den unge og forældrene til kommunalbestyrelsens godkendelse et udkast til en 3-årig individuel uddannelsesplan, herunder om ungdomsuddannelsen eventuelt skal indledes med et afklaringsforløb, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal godkende den endelige individuelle uddannelsesplan, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved fremsættelse af tilbud om ungdomsuddannelsen, herunder om inddragelse af den unge

og forældrene, skriftlighed ved fremsættelse af tilbuddet og tidsforløbet for fremsættelse af tilbuddet.«

4. Efter § 3 indsættes i *kapitel 2*:

»§ 3 a. Kommunalbestyrelsen kan bemyndige en offentlig institution eller efter udbud en selvejende institution eller en privat virksomhed til at varetage en eller flere opgaver, der efter loven varetages af Ungdommens Uddannelsesvejledning. Bemyndigelse til at træffe forvaltningsafgørelser i enkelt-sager kan dog ikke gives til en selvejende institution eller en privat virksomhed.«

5. I § 4, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »Ungdomsuddannelsen«: »kan«.

6. I § 4 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. I det tilfælde, hvor man ikke har et afklaringsforløb, udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning i samarbejde med den unge og forældrene efter kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 3, stk. 1, den endelige uddannelsesplan, som godkendes af kommunalbestyrelsen.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.

7. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Afholder kommunalbestyrelsen udgifter til undervisning og befordring af unge, der bor i en anden kommune, kan kommunalbestyrelsen kræve udgifterne refunderet fra kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori den unge har bopæl.

Stk. 2. Flytter den unge fra den kommune, der har tilbudt ungdomsuddannelsen, og afbryder den unge i den forbindelse uddannelsen, kan den unge anmode om at fortsætte ungdomsuddannelsen i tilflytterkommunen. I forbindelse med anmodning om fortsættelse af ungdomsuddannelsen kan kommunalbestyrelsen i tilflytterkommunen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1-4.

Stk. 3. Visiteres en ung til et botilbud efter § 9, stk. 7, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller anbringes den unge uden for hjemmet, og visiteres den unge til en 3-årig ungdomsuddannelse, finder reglerne i kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område anvendelse.

Stk. 4. Krav om refusion for udgifter til undervisning m.v. skal være fremsat senest 12 måneder efter, at undervisningen er afholdt.

§ 5 b. Kommunalbestyrelsens udgifter til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, der gives som et tilbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er ikke omfattet af statslig refusion efter reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.«

8. § 7, *stk. 2 og 3*, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen træffer efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning afgørelse om, hvor stor en andel af det årlige timetal efter stk. 1, der for den enkelte unge skal anvendes til praktiske aktiviteter, herunder praktik. Ungdommens Uddannelsesvejledning giver sin indstilling efter samråd med den unge og forældrene.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

9. § 8 affattes således:

»**§ 8.** Kommunalbestyrelsen kan godkende den unges anmodning om at afbryde ungdomsuddannelsen midlertidigt på grund af sygdom eller af andre grunde.

Stk. 2. Den unge kan anmode om at genoptage uddannelsen efter midlertidigt at have afbrudt uddannelsen på grund

af sygdom m.v. Anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske, inden den unge fylder 25 år. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1-4.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde fravige alderskravet i stk. 2, 2. pkt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning afbryde den unges ungdomsuddannelse, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet.«

10. § 12, *stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

»Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 3, stk. 1 og 4, § 7, stk. 2, og § 8, stk. 1, 3 og 4, kan af den unge indbringes for Klagenævnet for specialundervisning.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2013, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-6 og 8-10, træder i kraft den 1. januar 2014.

Stk. 3. § 5 a, stk. 4, i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7, finder ikke anvendelse på undervisning m.v., der er afholdt inden 1. august 2013. For sådan undervisning m.v. finder de hidtidige gældende regler anvendelse.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
 - 1.1. Epinions »Evaluering af STU, 2012«
 - 1.1.1. Lovens formål
 - 1.1.2. Lovens målgruppe
 - 1.1.3. Udgifter
 - 1.1.4. Kommunal udgifts- og kapacitetsstyring
 - 1.2. Ministeriet for Børn og Undervisnings overvejelser
 - 1.2.1. Lovens formål
 - 1.2.2. Lovens målgruppe
 - 1.2.3. Udgifter
 - 1.2.4. Kommunal udgifts- og kapacitetsstyring
 - 1.2.5. Mere hensigtsmæssig tilrettelæggelse og styring af uddannelsen
 - 1.2.5.1. Elevernes mulighed for at afbryde uddannelsen
 - 1.2.5.2. Kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen
 - 1.2.5.3. Optag af elever
 - 1.2.5.4. Visitationsrækkefølge
 - 1.2.5.5. Afklaringsforløb
 - 1.2.5.6. Placering af vejledningsopgaverne
 - 1.2.5.7. Praktik
 - 1.2.5.8. Harmonisering med regler på det sociale område og beskæftigelsesområdet
 - 1.2.5.8.1. Det sociale område
 - 1.2.5.8.2. Beskæftigelsesområdet
 - 1.2.5.9. Klage
 2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Elevernes mulighed for at afbryde uddannelsen
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Optag af elever
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Visitationsrækkefølge
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Den foreslåede ordning
 - 2.5. Afklaringsforløb
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Den foreslåede ordning

- 2.6. Placering af vejledningsopgaverne
 - 2.6.1. Gældende ret
 - 2.6.2. Den foreslåede ordning
- 2.7. Praktik
 - 2.7.1. Gældende ret
 - 2.7.2. Den foreslåede ordning
- 2.8. Harmonisering med regler på det sociale område og beskæftigelsesområdet
 - 2.8.1. Det sociale område
 - 2.8.1.1. Gældende ret
 - 2.8.1.2. Den foreslåede ordning
 - 2.8.2. Beskæftigelsesområdet
 - 2.8.2.1. Gældende ret
 - 2.8.2.2. Den foreslåede ordning
- 2.9. Klage
 - 2.9.1. Gældende ret
 - 2.9.2. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov trådte i kraft den 1. august 2007. Loven fastlægger rammerne for, hvornår og i hvilke tilfælde unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov efter undervisningspligtens ophør har et retskrav på en 3-årig ungdomsuddannelse, der er tilpasset deres særlige forudsætninger og behov.

Loven indeholder regler om uddannelsens formål, adgangen til og indholdet af ungdomsuddannelsen, kommunalbestyrelsens ansvar samt regler om befordring, forsøg og klageadgang.

De nærmere regler for uddannelsen er fastsat i bekendtgørelse nr. 974 af 19. juli 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Efter lovens § 17 skulle loven tages op til revision senest i folketingsåret 2011-12. Det fremgår af lovens forarbejder, at revisionsklausulen blev indsat i loven for at sikre muligheden for en eventuel justering af grundlaget for den ny ungdomsuddannelse med afsæt i resultatet af en 4-årig evaluering af uddannelsen.

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov er på den baggrund løbende blevet evalueret siden indførelsen i 2007 med henblik på at afdække et eventuelt behov for justeringer i lovgrundlaget i folketingsåret 2011-12. Erfaringer fra den løbende evaluering af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov tyder på, at ungdomsuddannelsen i almindelighed er velfungerende.

Det var imidlertid i efteråret 2011 regeringens vurdering, at der ikke var tilvejebragt et analyse- og erfaringsgrundlag, der havde en sådan karakter, at det med tilstrækkelig sikkerhed kunne vurderes, om der er et reelt behov for en justering af uddannelsens retlige rammer og indhold.

Regeringen fremsatte derfor den 28. marts 2012 Forslag til Lov om ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (L 127) med det formål at ændre revisionsklausulen vedrørende loven, så loven tages op til revision i folketingsåret 2012-13 frem for i 2011-12, jf. lov nr. 468 af 29. maj 2012. Med henblik på at sikre tilstedeværelsen af et fornødent grundlag for en lovrevision i 2012-13 har Ministeriet for Børn og Undervisning i samarbejde med Finansministeriet igangsat en ny evaluering af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov. Undersøgelsen er gennemført af Epinion.

Formålet med lovforslaget er en opfølgning på revisionsklausulen vedrørende lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, jf. lovens § 17.

1.1. Epinions »Evaluering af STU, 2012«

Epinion har nærmere undersøgt, om ungdomsuddannelsen lever op til lovens formål om at give de unge personlige, sociale og faglige kompetencer til at deltage i samfundslivet, herunder eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse, og om målgruppen er rigtigt afgrænset, eller om nogle af de unge med fordel kunne henvises til andre eksisterende tilbud efter f.eks. serviceloven eller individuelle forløb tilrettelagt efter lov om specialundervisning for voksne.

Der er endvidere fokuseret på, om de afsatte midler til uddannelsen anvendes hensigtsmæssigt i forhold til at sikre, at målgruppen kommer i uddannelse eller beskæftigelse, og på, om der er uhensigtsmæssige bindinger i lovgrundlaget i forhold til uddannelsens rammer og indhold.

1.1.1. Lovens formål

Efter lovens § 1 er formålet med ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.

Ifølge Epinions undersøgelse bidrager den særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse i begrænset omfang til, at de unge opnår faglige kompetencer, der sikrer videre uddannelse eller beskæftigelse på særlige vilkår på det ordinære arbejdsmarked.

18 pct. af de unge, som gennemfører en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, kommer efterfølgende i

ordinær uddannelse eller beskæftigelse på særlige vilkår på det ordinære arbejdsmarked. 82 pct. af de unge, der gennemfører et uddannelsesforløb, er i samme aktivitets- og samværstilbud, plejetilbud mv., som de ville have været uden en ungdomsuddannelse.

Det er ikke muligt analytisk at dokumentere, i hvilket omfang de 18 pct. af eleverne, som kommer i ordinær uddannelse eller beskæftigelse på særlige vilkår på det ordinære arbejdsmarked, ville være kommet det uden ungdomsuddannelsen. Ungdomsuddannelsens selvstændige effekt kan således ikke afdækkes via statistisk analyse. Det kan blot konstateres, at relativt få opnår kompetencer til videre uddannelse eller beskæftigelse på særlige vilkår.

14 pct. af de elever, der har afbrudt ungdomsuddannelsen, er kommet i ordinær uddannelse. Af de resterende afbrudte elever er 4 pct. i beskyttet beskæftigelse, 6 pct. i beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked (heraf 4 pct. på særlige vilkår), 3 pct. i specialundervisning for voksne, 6 pct. i dagtilbud, 25 pct. er ikke i aktivitet og 42 pct. er i anden aktivitet.

Ledere og vejledere i Ungdommens Uddannelsesvejledning peger ifølge Epinions undersøgelse på, at flere af de unge gennem ungdomsuddannelsen udvikler personlige og sociale kompetencer, som gør dem i stand til at fungere mere selvstændigt i dagligdagen. Det er deres vurdering, at mange af de unge opnår en øget selvstændighed og dermed muligvis et mindre behov for støtte og pleje med deraf øget livskvalitet til følge gennem deres ungdomsuddannelsesforløb.

1.1.2. Lovens målgruppe

Ungdomsuddannelsens målgruppe er unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov. Alle unge, der vurderes at være omfattet af målgruppen, skal have et tilbud om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Ifølge Epinions undersøgelse er der både en problematik i forhold til at afgrænse målgruppen for ungdomsuddannelsen opadtil og nedadtil.

Opadtil er der en gråzone mellem de mest velfungerende i målgruppen og de unge uden for målgruppen – særligt målgruppen for erhvervsgrunduddannelsen (EGU). Det kan være svært at vurdere, hvor dårlig man skal være for at kunne få tilbud om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Et øget fokus på inklusion i de ordinære ungdomsuddannelser vil formentlig kunne bidrage til, at færre unge af disse unge visiteres til en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Lovgivningen har ikke nogen nedre grænse for visitationen til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov.

1.1.3. Udgifter

Ifølge Epinion er enhedsudgiften til en helårselev på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov faldet fra ca. 245.000 kr. i 2007 til omkring 239.000 kr. i 2011. Det svarer til ca. 2,5 pct. Der er en stor spredning i udgifterne. F.eks.

kostede den dyreste helårselev i 2009 2,1 mio. kr. kr., om end 90 pct. af udgifterne pr. helårselev lå under 450.000 kr.

Ifølge Epinion har udgiften til transport været svingende over årene, hvilket sandsynligvis kan skyldes, at der er tale om en mindre andel af eleverne, som modtager transport, og at udgifterne hertil kan variere meget afhængig af, hvilken transportform der er tale om. Den gennemsnitlige udgift for transport pr. helårselev, der modtager transport ligger mellem 35.634 kr. i 2011 og 61.764 kr. i 2008. Den generelle tendens er dog, at udgiften til transport har været faldende over årene. Kommuner med mange elever kan drage fordel af, at de har flere elever, hvilket gør, at de eksempelvis kan anvende samme transportmiddel til flere elever og derved dele udgiften ud på flere elever.

1.1.4. Kommunal udgifts- og kapacitetsstyring

Ifølge Epinions undersøgelse oplever de kommunale forvaltninger, der er ansvarlige for ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, samlet set ganske store og forskelligartede udfordringer i forhold til udgifts- og kapacitetsstyringen.

Som det væsentligste opleves et støt stigende efterspørgselspres og følgelig stigende tilgang. Flere kommuner forventer, at det fortsætter 2-3 år frem, mens andre oplever, at niveauet har fundet et stabilt leje. Men så længe man oplever en stigende tilgang til ungdomsuddannelsen, er udfordringen at få stadigt flere elever igennem uddannelsen med mindst mulig budgetvækst til følge. For nogle kommuner har den øgede tilgang samtidig betydet, at man for at kunne dække behovet har måttet købe flere uddannelsesforløb uden for kommunen. Her følger typisk et botilbud med, fordi afstanden til hjemmet øges, hvorfor den samlede udgift øges markant.

I forlængelse heraf har mange kommuner nu fået forhandlet mere stabile og ofte lavere udgiftsniveauer med uddannelsesstederne/udbydere. Det kan være en styrke ikke alene at lægge sig fast på ét eller få tilbud. Anvendelsen af flere tilbud giver bedre mulighed for at forhandle priser, fordi der reelt er mere konkurrence mellem tilbuddene.

Ungdomsuddannelsens fleksibilitet med mulighed for indlagte pauser udgør en selvstændig styringsmæssig udfordring. Det er meget almindeligt, at de unge afbryder uddannelsesforløbet eller holder pause fra uddannelsen, hvilket gør det svært at styre og prognosticere aktiviteten. Pauseaktiviteten er nogle steder så omfattende, at aktiviteten målt i helårselever kun udgør ca. halvdelen af det tilmeldte antal elever.

I forbindelse med kapacitetsstyringen er det ifølge Epinions undersøgelse en udfordring, at lovgivningen ikke muliggør oprettelse af ventelister. Ventelister ville med fordel kunne anvendes, mens det rigtige tilbud etableres, til der bliver en plads i det rette tilbud, eller til den unge har opnået den øgede modenhed, der vurderes nødvendig. Ventetiden skal begrænses til et minimum, og den unge tilbydes et andet tilbud i mellemtiden. Det fremhæves, at indførelsen af venteliste principielt også eksisterer på det ordinære område,

hvor der på nogle ungdomsuddannelser er optag på faste tidspunkter på året.

Målgruppeafgrænsning kan være en udfordring både opadtil og nedadtil. Problemstillingen har i sagens natur direkte udgiftsmæssige konsekvenser for kommunernes samlede budgetter og den tilhørende kapacitetsstyring.

Desuden betyder det forhold, at der relativt set er tale om en meget lille gruppe unge, at en tilgang af ganske få meget udgiftstunge unge kan påvirke gennemsnitspriserne i stort omfang. Det, at de unge uanset tilstand har et retskrav på et uddannelsesforløb, gør det til en ekstraordinær udfordring at styre udgifterne.

Lovgrundlaget for ungdomsuddannelsen har markante snitflader til både lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven) og lov om social service (Serviceloven) samt lovgivningen i relation til de ordinære ungdomsuddannelser. Ved på den måde at være stærkt forbundet til flere ministerier kommer der flere forskellige lovgivninger i spil. Det resulterer i udfordringer internt i kommunen, når man skal blive enige om, hvem der skal betale for ungdomsuddannelsen. Der er behov for en hurtigere og mere smidig koordinering af samspillet mellem de forskellige lovgivninger.

1.2. Ministeriet for Børn og Undervisnings overvejelser

1.2.1. Lovens formål

Uddannelse er vigtigt for, at den enkelte kan opnå sit fulde potentiale. Det gælder også for unge med særlige behov. Det er derfor vigtigt, at alle unge får en uddannelse, der svarer til deres evner. Formålet med ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov er, at unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse. Uddannelse er imidlertid en omkostningskrævende investering, hvorfor det også er vigtigt, at de midler, der investeres i uddannelse, bruges målrettet i forhold til at sikre, at den unge senere, i så vid udstrækning det er muligt, kan bidrage på arbejdsmarkedet.

Formålet med ungdomsuddannelsen er, at unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse.

Ungdomsuddannelsen skal give de unge kompetencer til at deltage i samfundslivet. Endvidere skal ungdomsuddannelsen bidrage til at klæde de unge på, så de i videst mulig omfang kan tage en ordinær ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked på særlige vilkår. Elementer af ordinær undervisning kan indgå i uddannelsesplanen og finansieres efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende aktivitet, jf. lovens § 5, stk. 5.

Ungdomsuddannelsen skal udgøre en ny start i den unges liv, hvor muligheder og færdigheder afprøves, og give disse unge et springbræt til voksentilværelsen. Desuden har det været et selvstændigt mål at skabe et ungdomsmiljø for de

unge, så de kunne gøre erfaringer med personlige - og sociale kompetencer.

Formålsparagraffen i sig selv indikerer således, at ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov er et tilbud på grænsen af uddannelsessystemet med det sigte at gøre de unge bedre i stand til at klare sig selv i voksenlivet og eventuelt fortsætte i videre uddannelse eller beskæftigelse. Det har aldrig været forventningen, at en stor del af eleverne skulle kunne inkluderes i det ordinære system.

1.2.2. Lovens målgruppe

Ungdomsuddannelsens målgruppe er i lovgrundlaget beskrevet som unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov. Gruppen af andre unge med særlige behov omfatter blandt andet unge med svære bevægelseshandicap, multihandicappede unge, unge med autisme, unge med ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade. Ungdomsuddannelsens målgruppe omfatter udelukkende de unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selv om der ydes specialpædagogisk støtte. Det er ikke bestemte typer af funktionsnedsættelser eller bestemte diagnoser, der er afgørende for den unges berettigelse til et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb, men det faktum, at den unge ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selv om der ydes specialpædagogisk støtte.

Alle unge, der vurderes at være omfattet af målgruppen, skal have et tilbud, hvis de ønsker det. Der er således ikke tale om, at den unge kan have for store funktionsnedsættelser eller være for svagt fungerende i forhold til at få tilbud om et uddannelsesforløb. Da der ikke er nogen nedre grænse i forbindelse med målgruppevurderingen, forekommer der elever, som er yderst plejekrævende. Ungdomsuddannelsens målsætning, indhold og tilrettelæggelse må tage hensyn her til ved f.eks. at lade elementer af træning og sociale aktiviteter indgå i den samlede uddannelsesplan.

Loven bygger således på den forudsætning, at ingen uanset fysisk eller psykisk handicap er uunderviselige, men at alle kan lære og udvikle sig.

Der er en gråzone mellem de mest velfungerende i målgruppen og de unge uden for målgruppen – særligt målgruppen for erhvervsgrunduddannelsen (EGU).

For denne gruppe vil et øget fokus på inklusion i de ordinære ungdomsuddannelser og anvendelse af de muligheder for at yde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, der allerede findes i den gældende lovgivning for at inkludere udsatte elever, formentlig kunne bidrage til, at færre unge skal tage en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Som udgangspunkt skal alle unge, der med den nødvendige støtte overhovedet kan gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, uanset deres fysiske eller psykiske handicap inkluderes i de ordinære ungdomsuddannelser. Den unge skal derfor først visiteres, inden den unge kan påbegynde ungdomsuddannelsen, herunder et eventuelt afklaringsforløb. Ændringen af visitationsrækkefølgen, jf. afsnit 1.2.5.4., vil kunne understøtte dette, da Ungdommens Uddannelsesvejledning i første omgang alene skal have fokus

på, om den unge kan gennemføre en anden ungdomsuddannelse. Ændring af visitationsrækkefølgen, og et større fokus på om eleven kan gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, vil ligeledes give øge muligheden for en lettere og hurtigere adgang for de elever, der har behov, og som venter længe på det rette tilbud, fordi de eksisterende pladser er optaget af elever, der med den rette specialpædagogiske støtte ville kunne gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse. Den kommende fleksuddannelse vil formentlig også kunne bidrage til, at færre af de mest velfungerende unge i målgruppen skal tage en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov.

Adgangen til et uddannelsesforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov må bero på, at der ikke kan etableres et uddannelsesforløb for den unge med særlige behov inden for normalrammerne, selv om der sættes massivt ind med specialpædagogiske foranstaltninger. Visitationen må baseres på en helhedsvurdering af den unges særlige behov og de uddannelsesmæssige muligheder, der er til stede, herunder med inddragelse af relevant sagskundskab eksempelvis fra kommunalt rehabiliteringsteam eller lignende.

1.2.3. Udgifter

Kommunalbestyrelsen afholder som udgangspunkt alle udgifter til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov. Kommunalbestyrelsen afholder således udgifterne til særlig tilrettelagte forløb, herunder afklaringsforløb, jf. lovens § 4, stk. 2, og supplerende undervisningstilbud samt tilrettelæggelse af undervisningen. Uddannelseselementer, der er særligt tilrettelagt for unge i ungdomsuddannelsen, skal således altid finansieres af kommunalbestyrelsen, også selv om der er tale om elementer, der udbydes af selvejende uddannelsesinstitutioner med statsligt finansierede uddannelser.

Udgifter til elementer af ordinær undervisning, der leves af husholdningsskoler, håndarbejdsskoler, folkehøjskoler, produktionsskoler og institutioner for erhvervsrettet uddannelse, finansieres efter bestemmelserne i den lovgivning, der gælder for den pågældende aktivitet.

Kommunalbestyrelsen sørger for eller afholder udgifterne til fornøden befordring af unge med særlige befodringsbehov mellem hjem eller fast aflastningshjem og uddannelsessted (uden boophold) eller praktiksted for unge, der deltager i ungdomsuddannelsen, på den efter forholdene mest hensigtsmæssige måde. Til unge uden særligt befodringsbehov, der har en afstand fra hjem eller fast aflastningssted til undervisningssted og tilbage igen på 22 km og derover, ydes der befodringsgodtgørelse. Det kan være i form af godtgørelse fra kommunalbestyrelsen af faktisk afholdte udgifter til offentligt befodringsmiddel og ved befordring med eget befodringsmiddel med en af kommunalbestyrelsen fastsat godtgørelse pr. km. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om art og omfang af befodringsbehovet på baggrund af en lægeerklæring eller anden sagkyndig udtalelse om den unges egen befodringssevne.

Kommunalbestyrelsen sørger endvidere for, at de nødvendige undervisningsmidler til gennemførelsen af undervisningen stilles vederlagsfrit til rådighed for den unge. Det betyder, at det i forbindelse med uddannelsesplanen skal beskrives, hvilke hjælpemidler, herunder vejledning i brug heraf, der er nødvendige i forbindelse med undervisning, træning, praktik og andre aktiviteter, der indgår i uddannelsesforløbet.

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov koster årligt ca. 1 mia. kr. Ungdomsuddannelsen skal være individuelt tilrettelagt. Derfor varierer udgifterne til eleverne betydeligt. Blandt de dyreste helårselever, som koster op mod 2,0 mio. kr. om året, vurderes at være elever, der er meget plejkrævende.

En helårselev på ungdomsuddannelsen koster væsentligt mere end en helårselev på de ordinære ungdomsdannelser. En helårselev på ungdomsuddannelsen koster dog til sammenligning ca. 2/3 af, hvad en helårselev i en asperger-klasse på stx koster, mens en helårselev på et EGU-forløb koster lige under halvdelen af en helårselev på ungdomsuddannelsen.

Udgiftsudviklingen til ungdomsuddannelsen har været markant højere end på andre ungdomsuddannelser. I 2008 udgjorde udgifterne til ungdomsuddannelsen ca. 1,5 pct. af de samlede udgifter til ungdomsuddannelser. Ved budgettet i 2012 udgjorde udgifterne til ungdomsuddannelsen 5,7 pct. Udgiftsudviklingen skal dog bl.a. ses i sammenhæng med indfasningen af uddannelsen.

1.2.4. Kommunal udgifts- og kapacitetsstyring

Styringsmulighederne af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov er begrænsede. Det betyder, at udgifterne til ungdomsuddannelsen ikke anvendes effektivt. Kommunernes muligheder for at tilrettelægge og prioritere ungdomsuddannelsen hensigtsmæssigt er relativt til andre ungdomsuddannelser stærkt begrænsede, f.eks. af at ungdomsuddannelsen er individuelt tilrettelagt, at der er løbende optag, at eleverne kan holde pause m.v.

Regeringen og KL er derfor enige om at se nærmere på, om ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kan tilrettelægges mere hensigtsmæssigt i forbindelse med lovrevisningen, herunder på om kommunernes styring af uddannelsen kan styrkes, jf. »Aftale om kommunernes økonomi for 2013« af 10. juni 2012.

Udgifterne til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov afhænger til dels af den overordnede tilrettelæggelse og organisering af ungdomsuddannelsen. Det er kommunalbestyrelsernes opgave og ansvar enten hver for sig eller sammen at sørge for at forhandle priser med de private udbydere af uddannelsesstilbud. Kommunerne opfordres derfor til at anvende de gældende styringsmuligheder bedre, så de f.eks. i højere grad går sammen og forhandler priser på uddannelsesstilbud med leverandørerne, indhenter og baserer deres visitation på tilbud fra flere leverandører, deler informationer og viden herom samt anvender decentrale budgetter.

Det forudsættes i den forbindelse, at der fra leverandørerne foreligger en tilbudsbeskrivelse med oplysninger om pris og en plan for undervisningen, som kommunalbestyrelsen godkender som et uddannelseselement til uddannelsesplanen, når aftalen indgås med udbyderen af uddannelseselementet. Kommunalbestyrelsen får herved større sikkerhed for, at der er en sammenhæng mellem pris og tilbud og mulighed for at forhandle gennemsigte og fornuftige priser igennem.

Kommunerne opfordres også til at være opmærksomme på, at unge kan have et behandlingsmæssigt behov, der betyder, at de pågældende kan afvises i forhold til ungdomsuddannelsen, fordi det behandlingsmæssige behov skal dækkes og opfyldes inden ansøgning og eventuel godkendelse. Det kan være personer, der har brug for psykiatrisk behandling, misbrugsbehandling eller andet. F.eks. er psykisk syge unge ikke nødvendigvis i målgruppen for ungdomsuddannelsen, hvis de inden for overskuelig tid kommer i behandling og herefter forventes at kunne erklæres raske.

1.2.5. Mere hensigtsmæssig tilrettelæggelse og styring af uddannelsen

Regeringen og KL har i »Aftale om kommunernes økonomi for 2013 af 10. juni 2012« aftalt at se nærmere på, om ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kan tilrettelægges mere hensigtsmæssigt, herunder om kommunernes styring af uddannelsen kan styrkes. Det er Ministeriet for Børn og Undervisnings vurdering, at de under pkt. 1.2.5.1.–1.2.5.9. nævnte områder vil kunne bidrage til, at kommunernes muligheder for at styre og prioritere ungdomsuddannelsen hensigtsmæssigt styrkes.

1.2.5.1. Elevernes mulighed for at afbryde uddannelsen

Unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte, har, hvis de ønsker det, et retskrav på en 3-årig ungdomsuddannelse, der er tilpasset deres særlige forudsætninger og behov. Der er tale om et tilbud, men ingen pligt for den unge, som derfor også kan vælge et framelde sig ungdomsuddannelsen. Er den unge imidlertid på uddannelsen forventes det dog, at den unge møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter.

Ungdomsuddannelsens indbyggede fleksibilitet i form af mulighed for den enkelte unge at afbryde eller indlægge pauser i uddannelsen på eget initiativ er imidlertid en udfordring i forhold til den kommunale prioritering og styring af uddannelsen. Det er meget almindeligt, at eleverne afbryder eller indlægger pauser i uddannelsen, hvilket gør det svært for kommunerne at styre og prognosticere aktiviteten.

Der kan imidlertid være grunde til, at den unge for en længere periode har behov for at holde pause fra uddannelsen med henblik på senere genoptagelse heraf og derfor ønsker at afbryde uddannelsen. Der kan f.eks. være tale om sygdom eller andre personlige grunde.

Det skal derfor fortsat være muligt for unge at holde pause fra ungdomsuddannelsen, men af hensyn til den kommunale

styring, prioritering og tilrettelæggelse af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov bør kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at kunne godkende eleverns ønske om afbrud af og pauser fra ungdomsuddannelsen, når disse er af længere varighed. Almindeligt sygefravær skal fortsat ikke godkendes af kommunalbestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen bør ligeledes tillægges kompetencen til i særlige tilfælde som f.eks. ved barsel og længerevarende sygdom at kunne dispensere fra reglen om, at anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske inden det fyldte 25. år.

1.2.5.2. Kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen

Den væsentligste præmis, for at en ung gennemfører ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov med et tilfredsstillende resultat, er, at den unge møder frem til tiden og deltager aktivt i de aktiviteter, som kommunalbestyrelsen skal tilbyde den unge ifølge den individuelt tilrettede uddannelsesplan. Sker dette ikke, kan det være et signal til Ungdommens Uddannelsesvejledning om, at der er behov for, at den pågældendes unges uddannelsesplan eventuelt bør justeres.

Uddannelsesplanen justeres efter samråd med den unge og forældrene, men ændrer det ikke på situationen, og vurderes det, at yderligere justeringer ikke vil ændre herpå, bør kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning i sin yderste konsekvens have mulighed for at kunne træffe beslutning om at afbryde ungdomsuddannelsen, og den unge vejledes om andre relevante tilbud.

I f.eks. lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 860 af 5. juli 2010, er der i kapitel 4 fastsat regler om mødepligt, aktiv deltagelse, oprykning m.v. Således fremgår det f.eks. af § 23, stk. 1, at eleverne har mødepligt og pligt til at deltage i undervisningen.

1.2.5.3. Optag af elever

I forbindelse med kapacitetsstyringen er det for den enkelte kommune en udfordring, at lovgrundlaget ikke muliggør optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov på bestemte tidspunkter af året, f.eks. i august som på gymnasieområdet. Optag på bestemte tidspunkter af året vil kunne have den fordel, at der bliver bedre tid til at etablere det rigtige tilbud, eller der bliver en plads i det rette tilbud. Der skal som udgangspunkt fortsat være løbende optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, men kommunalbestyrelsen bør af hensyn til den kommunale styring have mulighed for at kunne træffe beslutning om at fravige dette med henblik på oprettelse af halvårige eller årlige optag af elever på ungdomsuddannelsen.

1.2.5.4. Visitationsrækkefølge

Det kan være en styringsmæssig udfordring for kommunerne, at de unge stilles et konkret tilbud i udsigt, før kommunalbestyrelsen har afgjort, om vedkommende unge tilhører lovens målgruppe og dermed har et retskrav på et 3-årigt

individuelt tilrettelagt uddannelses tilbud. Det sætter kommunens sagsbehandling under forventningspres, og det øger muligheden for skuffede forventninger hos den unge og efterfølgende klagesager. Rækkefølgen i visitationen af de unge til ungdomsuddannelsen bør derfor ændres, så uddannelsesplanlægningen først påbegyndes, når kommunalbestyrelsen har givet tilsagn om et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb.

1.2.5.5. Afklaringsforløb

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov indeholder et obligatorisk afklaringsforløb på indtil 12 uger, som nærmere fastlægger uddannelsen. Vejlederne kender ofte de elever, der kommer fra specialskoler og specialklasser, hvorfor der ikke er behov for yderligere afklaring, mens der for elever, der kommer fra almindelige grundskoleforløb eller fra andre aktiviteter som oftest vil være behov for yderligere afklaring. Det vurderes på denne baggrund, at det er uhensigtsmæssigt at kræve, at alle elever på ungdomsuddannelsen skal gennemføre et obligatorisk afklaringsforløb. Vejlederne får herved øgede muligheder for at koncentrere kræfterne om de elever, hvor der er det største behov.

1.2.5.6. Placering af vejledningsopgaverne

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov indeholder konkrete bestemmelser, som placerer vejledningsopgaven vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov i Ungdommens Uddannelsesvejledning. Det er ulogisk og ufleksibelt, at netop vejledningsopgaverne vedrørende ungdomsuddannelsen ikke følger lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010, når Ungdommens Uddannelsesvejlednings øvrige vejledningsopgaver efter vejledningsloven kan organiseres ret frit. Kommunalbestyrelsen bør derfor have mulighed for frit at kunne træffe beslutning om, hvor vejledningsopgaven vedrørende ungdomsuddannelse for unge med særlige behov skal forankres.

Kommunalbestyrelsen vil ved udlægning af vejledningsopgaverne efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov være forpligtet til at sikre opfyldelse af kravene i § 2, i lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. om, at vejledningen skal være uafhængig af sektor- og institutionsinteresser, og at vejledningen varetages af personer, der opfylder kvalifikationskravene. Vejledningen skal således varetages af personer, der har uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelsen, som er godkendt af Ministeriet for Børn og Undervisning, eller som kan godkende et tilsvarende vejledningsfagligt kompetenceniveau. Uanset vejledningsopgavens placering forudsættes det, at de pågældende er fagligt klædt på til at kunne give unge med særlige behov en kvalificeret vejledning.

1.2.5.7. Praktik

Man kunne muligvis opnå højere beskæftigelse blandt de unge, der har afsluttet ungdomsuddannelsen for unge med

særlige behov, hvis lovgivningen var mere fleksibel i forhold til sammensætningen af uddannelse og praktik i uddannelsesforløbet. Nogle unge ville formentlig blive mere arbejdsmarkedsparate, hvis der var mulighed for mere praktik i uddannelsesforløbet end den nuværende maksimale grænse på 280 timer årligt for alle praktiske aktiviteter, herunder praktik.

Efter gældende regler kan grænsen på de 280 timer alene fraviges af kommunalbestyrelsen efter anmodning fra den unge og forældrene, når særlige grunde taler for, at det er til den unges bedste. Dette vil ikke i alle tilfælde være hensigtsmæssigt og til den unges bedste, at det alene er den unge og forældrene, der vurderer, om kommunalbestyrelsen skal anmodes om at fravige grænsen på de 280 årlige timer. Kommunalbestyrelsen bør derfor få mulighed for efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning at kunne fastsætte, hvor mange timers praktik, herunder praktiske aktiviteter, der efter en konkret og individuel vurdering skal indgå i den enkelte elevs 3-årige uddannelsesplan. Indstillingen sker efter grundig vejledning og efter samråd med den unge og forældrene. Der skal tages udgangspunkt i den enkelte unges evner og anlæg

1.2.5.8. Harmonisering med regler på det sociale område og beskæftigelsesområdet

Tilbuddet om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov er ofte tæt forbundet til tilbud og ydelser under anden lovgivning inden for det sociale område og beskæftigelsesområdet. Det er derfor vigtigt, at der skabes et koordinerende samarbejde mellem de forskellige forvaltninger og sektorer i en kommune i forbindelse med, at den unge gives tilbud om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. En sådan koordinering er nødvendig, for at ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kan fungere optimalt. I mange kommuner er der nedsat visitationsudvalg, hvor de relevante kommunale forvaltninger er repræsenteret.

Ministeriet for Børn og Undervisning har i samarbejde med Finansministeriet og de berørte ministerier undersøgt, om grundlaget for uddannelsen i videre omfang bør harmoniseres med reglerne på de tilgrænsende områder inden for det sociale område og beskæftigelsesområdet med henblik på at forenkle de berørte unges tilgang til relevante tilbud og kommunalbestyrelsens administration.

1.2.5.8.1. Det sociale område

På det sociale område er der i kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område regler om en sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar på det specialiserede socialområde. Udgangspunktet er, at den kommune, der betaler, samtidig har visitationskompetencen. Endvidere er det som en del af økonomiaftalen for 2012 aftalt, at der skulle sættes en grænse for, hvor sent kommuner kan fremsende regninger til hinanden på det specialiserede socialområde. Denne aftale er udmøntet som en del af L 140 Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lov nr. 596 af 18. juni 2012.

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov regulerer ikke mellemkommunale betalinger, herunder regler om hvem der er handle- og betalingskommune i de tilfælde, hvor unge visiteres til ungdomsuddannelsen og efter serviceloven visiteres til midlertidigt botilbud eller anbringes uden for hjemmet. Loven mangler endvidere regler om tidsfrister for mellemkommunale betalinger.

Det er en forudsætning for en hensigtsmæssig økonomistyring, at der er sammenhæng mellem handle- og betalingskommune, samt at kommunen kender sine udgifter, hvorfor ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov bør følge reglerne på det sociale område.

1.2.5.8.2. Beskæftigelsesområdet

Kommunerne har finansieringsansvaret for driftsudgifterne til uddannelsesforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov og er ved etablering af uddannelsen i 2007 fuldt ud kompenseret herfor via bloktilskuddet. Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kan også gives som et tilbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven) til personer, der opfylder betingelserne herfor.

Det overlap, der er mellem ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov og LAB-loven, betyder, at kommunerne kan modtage statslig refusion af den del af driftsudgifterne, som vedrører modtagere af kontanthjælp og revalideringsydelse. Det skønnes, at denne gruppe udgør ca. 45 pct. af eleverne, og at målgruppen har været støt stigende over årene.

Denne mulighed for statslig refusion bør afskaffes ved en bestemmelse i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som udelukker, at ungdomsuddannelsesforløb, der iværksættes efter LAB-loven, kan opnå statslig refusion og budgetgaranti.

1.2.5.9. Klage

Kommunalbestyrelsen får med lovforslaget en række nye kompetencer i forhold til den enkelte unge, hvor der f.eks. træffes afgørelser i forbindelse med målgruppevurderingen af den unge (lovforslagets § 1, nr. 3), om afslag på anmodning om at kunne afbryde/holde pause fra uddannelsen, om afslag på anmodning om fravigelse af alderskrav i forbindelse med genoptagelse af uddannelsen og om at afbryde den unges ungdomsuddannelse (lovforslagets § 1, nr. 9). Af hensyn til den unges retssikkerhed findes det mest hensigtsmæssigt også at foreslå den enkelte unges klagemuligheder udvidet.

2. Lovforslagets indhold

Som grundlag for lovforslaget indgår Epinions »Evaluering af STU, 2012«, det allerede tilvejebragte erfaringsgrundlag fra den løbende evaluering af ungdomsuddannelsen, herunder undervisningsministerens årlige redegørelser til Folketingets Uddannelsesudvalg i perioden 2008-2010 og løbende dialog med interessenter på området samt erfaringer fra den daglige administration af loven.

Hertil kommer »Aftale om kommunernes økonomi for 2013« af 10. juni 2012.

2.1. Elevernes mulighed for at afbryde uddannelsen

2.1.1. Gældende ret

Den unge kan efter lovens § 8 afbryde ungdomsuddannelsen efter eget ønske eller afbryde den på grund af sygdom eller andre grunde. Hvis den unge har afbrudt uddannelsen, kan den unge anmode om at genoptage denne. Anmodningen skal ske, inden den unge fylder 25 år. Den unge skal dog færdiggøre ungdomsuddannelsen senest 5 år efter, at den er påbegyndt. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen stille krav om, at der foretages en ny henvisning, og det kan desuden blive aktuelt at justere uddannelsesplanen, jf. lovens § 3, stk. 1 og 2.

2.1.2. Den foreslåede ordning

Det er meget almindeligt, at eleverne afbryder eller indlægger pauser i uddannelsen, hvilket gør det svært for kommunerne at styre og prognosticere aktiviteten. Det skal dog fortsat være muligt for den unge at holde pause fra ungdomsuddannelsen med henblik på, at den unge på et senere tidspunkt genoptager denne. Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov er et tilbud, men ingen pligt for den unge. Den unge kan derfor også vælge framelde sig ungdomsuddannelsen, hvis den unge ønsker det. Er den unge imidlertid optaget på ungdomsuddannelsen og har påbegyndt et uddannelsesforløb, er der også en forventning om, at den unge møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter.

Det foreslås under hensyntagen til den kommunale styring, prioritering og tilrettelæggelse af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, at loven ændres således, at kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til på baggrund af en konkret og individuel vurdering at kunne godkende elevens ønsker om afbrud af og pauser fra uddannelsen, når disse er af længere varighed. Et almindeligt sygefravær og lignende – målgruppens særlige forhold taget i betragtning – skal således fortsat ikke godkendes af kommunalbestyrelsen. Herudover foreslås kommunalbestyrelsen tillagt kompetence til i særlige tilfælde som f.eks. ved barsel og længerevarende sygdom at kunne dispensere fra reglen om, at anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske inden det fyldte 25. år.

Ved genoptagelsen kan kommunalbestyrelsen som efter de gældende regler stille krav om, at der foretages en ny henvisning, og det kan desuden blive aktuelt, at Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen. Det er Ungdommens Uddannelsesvejledning, der har ansvaret for, at der foretages en indstilling til kommunalbestyrelsen om deltagelse i ungdomsuddannelsen, og at der udarbejdes et nyt udkast til individuel uddannelsesplan.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9.

2.2. Kommunalbestyrelsens mulighed for at afbryde uddannelsen

2.2.1. Gældende ret

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov indeholder ikke regler, hvorefter kommunalbestyrelsen kan afbryde en deltagers ungdomsuddannelse.

2.2.2. Den foreslåede ordning

Det er vigtigt, at den unge møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter, herunder vejledningssamtaler og praktikophold. Den unges aktive deltagelse forudsætter, at den unge møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter. Sker dette ikke, bør Ungdommens Uddannelsesvejledning tage sagen op med den unge og forældrene. Ungdommens Uddannelsesvejledning bør samtidig overveje, om den unges uddannelsesplan eventuelt skal justeres, så den i højere grad støtter den unge i forhold til de vanskeligheder, som den unge måtte have i relation til at møde frem. Uddannelsesplanen justeres efter samråd med den unge og forældrene. Ungdommens Uddannelsesvejledning skal således indgå i en dialog med den unge og forældrene.

Et almindeligt sygefravær og lignende – målgruppens særlige forhold taget i betragtning – medfører ikke, at der kan stilles spørgsmålstejn ved, om den unge deltager aktivt i uddannelsen.

Møder den unge ikke frem, bør det kunne få den konsekvens, at kommunalbestyrelsen kan afbryde uddannelsen, og den unge vejledes om andre relevante tilbud. Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning får mulighed for at afbryde den unges uddannelsesforløb, hvis den unge ikke møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9.

2.3. Optag af elever

2.3.1. Gældende ret

Det følger af lovens § 2, stk. 2 og 3, at tilbud om en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov gives af kommunalbestyrelsen i forbindelse med undervisningspligtens ophør. Hvis den unge fortsætter undervisningen i folkeskolen, en fri grundskole eller en efterskole m.v. efter undervisningspligtens ophør, gives tilbuddet dog først i forbindelse med denne undervisnings ophør. Kommunalbestyrelsen kan ikke stille krav om, at unge i målgruppen skal påbegynde deres ungdomsuddannelse umiddelbart efter, at grundskolen er afsluttet, men tilbuddet skal afgives i så god tid, at den unge kan påbegynde ungdomsuddannelsen i fortsættelse af undervisningen i folkeskolen m.v. Optag sker løbende. Den unge kan modtage kommunalbestyrelsens tilbud indtil det fyldte 25. år.

Der er ingen regler om, hvornår uddannelsen efter kommunalbestyrelsens godkendelse af den unges optagelse på ungdomsuddannelsen skal påbegyndes, men det er intentionen, at uddannelsen skal påbegyndes inden for et planlagt, rimeligt og overskueligt tidsforløb, og at påbegyndelsen ik-

ke må udsættes unødvendigt længe. Det skal fremgå af den godkendte uddannelsesplan, hvornår uddannelsen påbegyndes.

2.3.2. Den foreslåede ordning

Den enkelte kommune vil få bedre muligheder for at styre kapaciteten, hvis det er muligt at optage elever på bestemte tidspunkter af året, herunder bedre tid til at etablere det rigtige tilbud.

Det foreslås derfor, at loven ændres således, at det præciseres, at der som udgangspunkt er løbende optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, men at kommunalbestyrelsen, hvis den ønsker det, kan træffe beslutning om at oprette halvårslige eller årlige optag af elever på ungdomsuddannelsen. Kommunalbestyrelsens beslutning herom skal i så fald offentliggøres, f.eks. på kommunens hjemmeside og i forbindelse med tilbudsgivningen efter lovens § 2, stk. 2.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 2.

2.4. Visitationsrækkefølge

2.4.1. Gældende ret

Det følger af lovens § 3, stk. 1, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning træffer afgørelse om, hvorvidt den unge er omfattet af målgruppen i lovens § 1.

Det følger videre af lovens § 3, stk. 2, at Ungdommens Uddannelsesvejledning efter samråd med den unge og forældrene indstiller til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen kan i fornødent omfang suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i kommunen eller i andre kommuner, herunder udtalelser fra pædagogisk-psykologisk rådgivning og skoler, hvor den unge har været optaget. Indstillingen skal indeholde et udkast til en individuel uddannelsesplan.

2.4.2. Den foreslåede ordning

Det er et problem, at de unge stilles et konkret tilbud i udsigt, før kommunalbestyrelsen har afgjort, om vedkommende unge tilhører lovens målgruppe og dermed har et retskrav på et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelsesstilbud. Uddannelsesplanlægningen bør først påbegyndes, når kommunalbestyrelsen har givet tilsagn om et 3-årigt individuelt tilrettelagt uddannelsesforløb.

Det foreslås derfor, at loven ændres således, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning først træffer afgørelse om, hvorvidt den unge er omfattet af målgruppen i lovens § 1. Indstillingen forudsættes udarbejdet hurtigst muligt efter, at den unge har rettet henvendelse til kommunalbestyrelsen med anmodning om et uddannelsesstilbud efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Indstillingen foreslås fortsat udarbejdet efter samråd med den unge og forældrene.

Godkender kommunalbestyrelsen, at den unge er omfattet af lovens målgruppe og derfor kan optages på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, skal Ungdommens

Uddannelsesvejledning dernæst uden unødigt forsinkelse tage skridt til i samråd med den unge og forældrene at udarbejde et udkast til en 3-årig individuel uddannelsesplan, der skal indeholde en beskrivelse af den unges uddannelsesforløb, herunder plan for undervisningen, der godkendes af kommunalbestyrelsen. Ungdommens Uddannelsesvejledning skal således indgå i en dialog med den unge og forældrene.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3.

2.5. Afklaringsforløb

2.5.1. Gældende ret

Ungdommens Uddannelsesvejledning har ansvaret for, at der afgives indstilling til kommunalbestyrelsen om et uddannelsesstilbud til unge i målgruppen for lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, jf. lovens § 3, stk. 2. Indstillingen skal indeholde et udkast til en individuel 3-årig uddannelsesplan. Udkastet udarbejdes i samarbejde med den unge og forældrene eller værgeren og skal i videst muligt omfang tilrettelægges under hensyntagen til den unges kvalifikationer, modenhed og interesser, jf. lovens § 4, stk. 1. Uddannelsesplanen skal beskrive målet med uddannelsen, og hvordan uddannelsen skal forløbe.

Der er tale om et udkast til uddannelsesplan. Derfor er der i lovens § 4, stk. 2, fastsat en bestemmelse om, at ungdomsuddannelsen indledes med et afklaringsforløb på indtil 12 uger, der skal afdække den unges ønsker og muligheder, herunder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse. Varigheden af afklaringsforløbet fastsættes efter en konkret vurdering af, i hvilket omfang den unge har behov herfor.

Afklaringsforløbet kan finde sted på de typer af skoler og institutioner, der nævnes i lovens § 5 om, hvilke skoler og institutioner, der kan levere uddannelseselementer til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov. Afklaringsforløbet er en del af det 3-årige individuelle uddannelsesforløb, og valget af den skole eller institution, der skal gennemføre afklaringsforløbet, skal således ske med udgangspunkt i den individuelle tilrettelæggelse og kan ikke i forvejen henlægges til bestemte institutioner.

I forbindelse med afklaringsforløbet udfærdiges den unges 3-årige uddannelsesplan for ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Denne plan, som udarbejdes sammen med den unge og forældre eller værgeren, indgår i uddannelsesplanen for elever på 9. og 10. klassetrin, jf. bekendtgørelse nr. 873 af 7. juli 2010 om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv.

2.5.2. Den foreslåede ordning

En stor gruppe af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kommer fra specialskoler eller specialklasser i grundskolen. Vejlederne kender på forhånd disse elever og deres karakteristika, hvorfor der typisk ikke vil være behov for yderligere afklaring og dokumentation end den, der allerede foreligger. En mindre del af eleverne kommer fra almindelige grundskoleforløb eller fra andre aktiviteter, hvor der som oftest vil være behov for yderligere af-

klaring. Det er på denne baggrund uhensigtsmæssigt at kræve, at alle elever på ungdomsuddannelsen skal gennemføre et obligatorisk afklaringsforløb på indtil 12 uger.

Det foreslås derfor at ændre loven, så kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at beslutte, hvornår der vil være behov for et afklaringsforløb, herunder hvor langt afklaringsforløbet skal være, idet det dog ikke kan overstige 12 uger. Kommunalbestyrelsens afgørelse træffes på baggrund af Ungdommens Uddannelsesvejlednings indstilling, der er udarbejdet efter en konkret og individuel vurdering af den unge og efter samråd og dialog med den unge og forældrene. Et sådant afklaringsforløb vil fortsat være en del af det 3-årige uddannelsesstilbud.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5 og 6.

2.6. Placering af vejledningsopgaverne

2.6.1. Gældende ret

Ungdommens Uddannelsesvejledning har ifølge lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov nogle vejledningsmæssige forpligtigelser i forhold til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov.

Efter § 3, stk. 1, i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov indstiller Ungdommens Uddannelsesvejledning til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen skal indeholde et udkast til en individuel uddannelsesplan, som udarbejdes af Ungdommens Uddannelsesvejledning. I forbindelse med afklaringsforløbet, jf. lovens § 4, stk. 2, udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning en individuel uddannelsesplan, som indeholder en oversigt over de aktiviteter, herunder vejledningssamtaler og praktikophold, som den unge skal tilbydes. Det er også Ungdommens Uddannelsesvejledning, der efter behov og mindst en gang årligt justerer uddannelsesplanen, jf. lovens § 4, stk. 3.

Ifølge § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010 af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. kan kommunalbestyrelsen bemyndige en offentlig institution eller efter udbud en selvvejende institution eller privat virksomhed til at varetage en eller flere af de opgaver, der efter loven (vejledningsloven) varetages af Ungdommens Uddannelsesvejledning.

2.6.2. Den foreslåede ordning

Det er ikke hensigtsmæssigt, at netop vejledningsopgaverne vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov ikke følger lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., når Ungdommens Uddannelsesvejlednings øvrige vejledningsopgaver efter vejledningsloven kan organiseres ret frit. Det bør derfor være frit for kommunalbestyrelsen at beslutte, hvor vejledningsopgaven vedrørende ungdomsuddannelse for unge med særlige behov skal forankres.

Det foreslås derfor, at loven ændres således, at den organisatoriske placering af vejledningsopgaverne vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kommer til at følge vejledningslovens § 9, stk. 2, således at det bliver

frit for kommunen at beslutte, hvor vejledningsopgaven vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov skal placeres.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 4.

2.7. Praktik

2.7.1. Gældende ret

Efter lovens § 7, stk. 2, kan ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov indeholde praktiske aktiviteter, herunder praktik, i op til 280 timer om året. Kommunalbestyrelsen kan fravige kravet om omfanget af praktiske aktiviteter/praktik, hvis den unge og forældrene anmoder om det, og hvis særlige grunde taler for, at det er til den unges bedste, jf. lovens § 7, stk. 3. Der kan således planlægges praktik i videre omfang i uddannelsen, hvis særlige grunde taler for, at det er til elevens bedste.

Praktiske aktiviteter, herunder praktik, og undervisning på andre uddannelsesinstitutioner indgår i det årlige undervisningstimetal med 4,2 timer pr. dag, jf. lovens § 7, stk. 3. Det betyder, at uanset hvor længe den unge er i praktik en given dag, vil det tælle med 4,2 timer den pågældende dag.

Praktikken forudsættes at foregå på virksomheder og institutioner uden for de undervisningsmæssige rammer. Formålet med praktikken er blandt andet, at den unge får arbejds erfaring og erfaring med at indgå i samarbejdet på en arbejdsplads.

Praktikforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov er omfattet af bekendtgørelse nr. 845 af 30. juni 2010 om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering m.v., jf. § 13.

2.7.2. Den foreslåede ordning

Kan man med en mere fleksibel lovgivning i forhold til sammensætningen af uddannelse og praktik i uddannelsesforløbet gøre de unge mere arbejdsmarkedsparate og opnå højere beskæftigelse blandt de unge, bør den nuværende maksimale grænse på 280 timer årligt for alle praktiske aktiviteter, herunder praktik, ikke stå i vejen herfor.

Det foreslås derfor, at grænsen på 280 timers praktik ophæves, og at det overlades til kommunalbestyrelsen at fastsætte, hvor meget praktik der kan indgå i den enkelte elevs 3-årige uddannelsesplan. Kommunalbestyrelsens afgørelse træffes på baggrund af Ungdommens Uddannelsesvejlednings indstilling, der er udarbejdet efter en konkret og individuel vurdering af den unge og efter samråd og dialog med den unge og forældrene. Kommunalbestyrelsen skal i den sammenhæng fortsat lægge betydelig vægt på den unges og forældrenes eller værgens ønsker med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af ungdomsuddannelsen.

Et sådant praktikforløb vil fortsat være en del af det 3-årige uddannelsesstilbud.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 8.

2.8. Harmonisering med regler på det sociale område og beskæftigelsesområdet

2.8.1. Det sociale område

2.8.1.1. Gældende ret

Med hensyn til mellemkommunale betalinger er det reglerne i lov om specialundervisning for voksne (lovbekendtgørelse nr. 929 af 25. august 2011), der følges. Der henvises til afsnit »3.2 Styrelsen af ungdomsuddannelsen« i de almindelige bemærkninger til Forslag til Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (L 196) fremsat den 28. marts 2007. Det fremgår blandt andet heraf, at »Bestemmelserne om styrelsesregler for kommunale uddannelsesinstitutioner fremgår af lov om specialundervisning for voksne. Det samme gælder lovens bestemmelser om udgifter.«.

Kommunalbestyrelsen afholder de med undervisningsvirksomheden forbundne udgifter. Afholder kommunalbestyrelsen udgifter til undervisning af personer, der bor i en anden kommune, kan kommunalbestyrelsen kræve betaling fra deltagerens bopælskommune, dvs. den kommune, hvor den pågældende er tilmeldt folkeregistret. Det følger af § 4, stk. 3, i lov om specialundervisning for voksne.

Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling fra en anden kommunalbestyrelse for udgifter til undervisning af personer, der bor og opholder sig i kommunen (er tilmeldt folkeregistret i kommunen), men som ved beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner indgår i folketallet i den anden kommune. Det følger af § 4, stk. 4, i lov om specialundervisning for voksne. Under det midlertidige ophold i opholdskommunen påhviler ansvaret for uddannelsen for den unge fortsat den oprindelige kommune, idet den unges ophold i opholdskommunen er midlertidigt, og det således er hensigten, at den unge flytter tilbage til den oprindelige kommune.

Kommunalbestyrelsen sørger for eller afholder udgifterne til fornøden befordring mellem hjem eller fast aflastningshjem og undervisningsinstitution eller skole for personer, der deltager i undervisningen. Afholder kommunalbestyrelsen herefter udgifter til fornøden befordring mellem hjem eller fast aflastningshjem og undervisningsinstitution eller skole af personer, der bor i en anden kommune, kan kommunalbestyrelsen kræve godtgørelse fra denne kommune, jf. § 4, stk. 4, i lov om specialundervisning for voksne. Der henvises til § 5, stk. 1 og 2, i lov om specialundervisning for voksne.

Der er ingen gældende regulering i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov af frister for fremsættelse af krav på betaling mellem kommuner for benyttelse af en anden kommunes undervisningstilbud. Spørgsmål skal derfor afgøres efter lovgivningens regler om forældelse. Fordringer på penge mellem offentlige myndigheder forældes efter lov nr. 522 af 6. juni 2007 om forældelse af fordringer (forældelsesloven).

2.8.1.2. Den foreslåede ordning

Ungdomsuddannelsen mangler klare regler om mellemkommunale betalinger, herunder regler om handle- og betalingskommuner f.eks. i forbindelse med visitation til botilbud efter serviceloven samtidig med visitation til ungdomsuddannelsen, ligesom der heller ikke er regler om tidsfrister for mellemkommunale betalinger.

Det foreslås derfor, at loven ændres, så der indføres klare regler om mellemkommunale betalinger, så fraflytterkommunen, når unge af egen drift flytter bopæl, men fortsat følger den tilbudte uddannelse, kan kræve refusion fra tilflytterkommunen for afholdte undervisningsudgifter.

Det foreslås endvidere, at loven ændres således, at reglerne for handle- og betalingskommuner på det sociale område, jf. kapitel 3 i bekendtgørelse nr. 930 af 17. september 2012 af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, hvorefter fraflytterkommunen har både handle- og betalingspligten for disse unge, følges, hvis unge som led i deres tilbudte ungdomsuddannelse visiteres til (flytter i) et midlertidigt botilbud eller anden boform i en anden kommune eller anbringes uden for hjemmet, så der ikke opstår tvivl i kommunerne om, hvem der er handle- og betalingskommune.

For at give kommunerne bedre styringsmuligheder foreslås det, at der indføres en tidsfrist på 12 måneder for, hvornår kommunerne kan fremsende regninger for ydelser efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov til andre kommuner.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7.

2.8.2. Beskæftigelsesområdet

2.8.2.1. Gældende ret

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kan gives som et tilbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven) til personer, der opfylder betingelserne herfor. Under tilbuddet modtager deltagerne den ydelse, som de i forvejen er berettiget til.

F.eks. kan personer, der er berettiget til kontanthjælp, få uddannelsen som et tilbud efter LAB-loven, hvor de modtager deres kontanthjælp under uddannelsen. Det er kommunen, der i det enkelte tilfælde afgør, om uddannelsen kan gives som tilbud og i givet fald for hvilken periode.

Uddannelsen vil også kunne gives som et tilbud i form af forrevalidering, hvor man modtager sin hidtidige ydelse, f.eks. kontanthjælp eller som en revalidering med revalideringsydelse, til personer, der opfylder betingelserne herfor. For at uddannelsen kan gives som et tilbud om revalidering, herunder forrevalidering, er det en forudsætning, at der foreligger en realistisk mulighed for, at revalidering kan føre til hel eller delvis selvforsørgelse for den pågældende.

Hvis den unge efter kommunens vurdering opfylder betingelserne for at komme på forrevalidering eller revalidering, kan kommunen visitere den unge (kontanthjælpsmodtagere og revaliderende) til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov som et tilbud efter LAB-loven. Udgifter til ung-

domsuddannelsen for unge med særlige behov for personer, der er under forrevalidering eller revalidering, vil være omfattet af finansieringsbestemmelserne i LAB-loven, hvorefter staten inden for et rådighedsbeløb refunderer 50 pct. af kommunens driftsudgifter efter kapitel 10 til personer under revalidering, herunder forrevalidering, jf. § 119, stk. 1. Tilbud efter kapitel 10 i LAB-loven (§ 32, stk. 1, nr. 2) omfatter vejledning og opkvalificering, herunder særligt tilrettede uddannelsesforløb.

2.8.2.2. Den foreslåede ordning

Det overlap, der er mellem ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov og LAB-loven, indebærer mulighed for, at kommunerne kan modtage statslig refusion af den del af driftsudgifterne, som vedrører modtagere af kontanthjælp og revalideringsydelse. Dermed kan kommunerne fuldt lovligt, men mod hensigten, opnå statslig refusion for elever på ungdomsuddannelsen, der er på kontanthjælp og revalidering. Det skønnes, at denne gruppe udgør ca. 45 pct. af eleverne, og at målgruppen har været støt stigende over årene.

Da kommunerne har hele finansieringsansvaret for driftsudgifterne til uddannelsesforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, og da de ved etablering af uddannelsen i 2007 er fuldt ud kompenseret herfor via bloktilskuddet, foreslås det for at afskaffe muligheden for statslig refusion, at der indsættes en bestemmelse i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, der udelukker, at ungdomsuddannelsesforløb, der iværksættes efter LAB-loven, kan opnå statslig refusion og budgetgaranti.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7.

2.9. Klage

2.9.1. Gældende ret

Efter lovens § 12, stk. 2, kan kommunalbestyrelsens afgørelser om tilbud eller afslag på tilbud om en ungdomsuddannelse af den unge indbringes for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning. Den unge kan også indbringe kommunalbestyrelsens afgørelser om indholdet af ungdomsuddannelsen for nævnet.

2.9.2. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås kommunalbestyrelsen tillagt en række nye kompetencer i forhold til den enkelte deltager på ungdomsuddannelsen. Det foreslås derfor, at klagenævnets kompetenceområde udvides til også at omfatte kommunalbestyrelsens afgørelser om afslag på optagelse på ungdomsuddannelsen (lovforslagets § 1, nr. 3), om afslag på den unges anmodning om at kunne afbryde/holde pause fra uddannelsen (lovforslagets § 1, nr. 9), om afslag på den unges anmodning om fravigelse af alderskrav i forbindelse med genoptagelse af uddannelsen (lovforslagets § 1, nr. 9), og kommunalbestyrelsens afgørelse om at afbryde den unges ungdomsuddannelse (lovforslagets § 1, nr. 9).

Efter gældende regler kan kommunalbestyrelsens afgørelser om indholdet af ungdomsuddannelsen indbringes for

klagenævnet. Kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvor stor en andel af det årlige timetal, der for den enkelte unge skal anvendes til praktiske aktiviteter, herunder praktik (lovforslagets nr. 8) vil være en del af tilbuddets indhold, og afgørelsen vil derfor falde ind under klagenævnets kompetence.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 10.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

De foreslåede ændringer af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov anført under afsnit 2.1.-2.7. skønnes at medføre et begrænset frigørelsespotentiale i kommunerne, der kan indgå som en del af moderniseringsaftalen, jf. aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2013. Aftalen indebærer, at regeringen og KL er enige om i fællesskab at frigøre ressourcer i kommunerne svarende til samlet 1½ mia. kr. i 2013 og 2014, og at regeringen såvel som kommunerne hver vil gennemføre initiativer, der frigør i alt 750 mio. kr. frem til 2014. Målet er en modernisering af den kommunale opgaveløsning ved at prioritere kerneopgaverne i den offentlige velfærd samt understøtte en bedre ressourceudnyttelse i opgaveløsningen.

Det er ikke muligt at angive et konkret frigørelsespotentiale, men ændringerne skønnes at medføre administrative lettelser og bedre kapacitetsstyringsmuligheder for kommunerne. De forventede frigjorte ressourcer forbliver i kommunerne og anvendes til at forbedre den borgernære service i overensstemmelse med de lokale behov.

Tilføjelsen af en bestemmelse i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, der udelukker, at ungdomsuddannelsesforløb, der iværksættes efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven), kan opnå statslig refusion og budgetgaranti, skønnes at medføre mindreudgifter for staten i form af lavere refusionsbeløb til kommunerne. De konkrete mindreudgifter som følge af lovændringen kan ikke opgøres, idet det ikke er muligt i det eksisterende registreringsgrundlag at udskille refusionsudgifterne til de forskellige typer af tilbud.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Børne- og Kulturchefforeningen, BUPL – Børne- og ungdomspædagogernes Landsforbund, Consentio – Forening for særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Lærerforening, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Danske Erhvervsskoler (Lederne & Bestyrelserne), Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Det Centrale Handicapråd, Efterskoleforeningen, Fagligt Fælles Forbund, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Daghøj-

skoler i Danmark, Foreningen af forstandere ved AMU-centrene, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, Foreningsfællesskabet Ligeværd, FTF, Institut for Menneskerettigheder, KL, Landsforeningen LEV, Landsorganisationen i Danmark, Lederforeningen for VUC, Ledersamrådet for VSU og STU i Danmark, Lærernes Centralorganisation, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Produktionsskoleforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund, Uddannelsesforbundet, Ungdommens Uddannelsesvejledning v/Ungdommens Uddannelsesvejlednings Udviklingscenter.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Det skønnes, at dele af lovforslaget vil medføre et frigørelsespotentiale i kommunerne, der kan indgå i moderniseringsaftalen mellem regeringen og KL. Dertil kommer, at lovforslaget skønnes at medføre lavere statslige udgifter til refusioner til kommunerne i henhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven).	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Dele af lovforslaget skønnes at medføre administrative lettelser og bedre kapacitetsstyringsmuligheder for kommunerne.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 2, stk. 1, 1. pkt.)

Efter gældende regler har unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse med specialpædagogiske støtte, hvis de ønsker det, et retskrav på en 3-årig ungdomsuddannelse, der er tilpasset deres særlige forudsætninger og behov.

Bestemmelsen foreslås ændret som konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 8, hvorefter en ung, der er optaget på ungdomsuddannelsen, vil kunne få afbrudt sin uddannelse, hvis pågældende ikke møder op til tiden og deltager aktivt i uddannelsesforløbet. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 (§ 2, stk. 5)

Der er som udgangspunkt løbende optag af unge på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, så den unge kan på et hvilket som helst tidspunkt af året rette henvendelse til kommunalbestyrelsen med anmodning om et uddannelses tilbud efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Det giver imidlertid den enkelte kommune store udfordringer i forbindelse med styringen af kapaciteten på ungdomsuddannelsen, at lovgrundlaget ikke muliggør optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov på bestemte tidspunkter af året, f.eks. i august som på gymnasieområdet.

Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at kunne træffe beslutning om at oprette halvårslige eller årlige optag af elever på ungdomsuddannelsen, som også vil kunne have den fordel, at der bliver bedre tid for kommunalbestyrelsen til at etablere det rigtige tilbud, eller der bliver en plads i det rette tilbud.

Træffer kommunalbestyrelsen beslutning om at oprette optag på bestemte tidspunkter af året, skal beslutningen herom offentliggøres, hvilket f.eks. vil kunne ske på kommu-

nens hjemmeside og i forbindelse med kommunens information i øvrigt om ungdomsuddannelsen, ligesom det vil være naturligt at informere herom ved tilbudsgivningen, jf. lovens § 2, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 (§ 3)

Efter gældende regler skal Ungdommens Uddannelsesvejledning efter samråd med den unge og forældrene indstille til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen skal endvidere indeholde et udkast til en individuel uddannelsesplan.

Det foreslås, at rækkefølgen i visitationen ændres, så uddannelsesplanlægningen modsat de gældende regler først påbegyndes, når kommunalbestyrelsen har vurderet, at den unge er i målgruppen for ungdomsuddannelsen og derfor har givet tilsagn om et uddannelsesstilbud. Målgruppen omfatter udelukkende de unge, som ikke har mulighed for at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse, selv om der ydes den unge specialpædagogisk støtte.

Unge, der i 9. eller 10. klasse vurderes til at være »ikke uddannelsesparate« til en gymnasial ungdomsuddannelse eller til en erhvervsuddannelse, hører ikke nødvendigvis til målgruppen for ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov.

Det betyder, at hvis kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning vurderer, at en ung med specialpædagogisk støtte vil kunne gennemføre andre ungdomsuddannelser, så vil den unge ikke være berettiget til ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Denne vurdering skal blandt andet bygge på de erfaringer, resultater og eventuelt sagkyndige udtalelser, der er opnået hidtil i forbindelse med skolegang og eventuel anden beskæftigelse eller uddannelse. Relevant sagkundskab eksempelvis fra kommunalt rehabiliteringsteam kan bringes i spil for bl.a. at bibringe et udviklingsorienteret beskæftigelsesperspektiv.

Ungdommen Uddannelsesvejledning kan i nødvendigt omfang inddrage andre sagkyndige fra kommunen eller andre kommuner, herunder pædagogisk-psykologisk rådgivning og skoler, hvor den unge har været optaget. Indstillingen skal blandt andet indeholde en vurdering af den unges mulighed for at gennemføre en traditionel ungdomsuddannelse med specialpædagogisk støtte. Det er kun unge, der ikke har denne mulighed, som er omfattet af loven. Alle udviklingshæmmede unge og andre unge med særlige behov har hermed mulighed for at deltage i en ungdomsuddannelse. Ungdommens Uddannelsesvejledning sørger for at inddrage den unge og forældrene i forbindelse med indstillingen til kommunalbestyrelsen. Hvis den unge har en værge, sørger Ungdommens Uddannelsesvejledning for at inddrage værge.

Med forslaget præciseres det, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning har kompetencen til at godkende, om den unge kan optages på

ungdomsuddannelsen, ligesom kommunalbestyrelsen skal godkende udkast til en 3-årig individuel uddannelsesplan.

Hvis den unge indstilles til at indlede ungdomsuddannelsen med et afklaringsforløb, der skal afdække den unges ønsker og muligheder, skal kommunalbestyrelsen godkende den endelige individuelle 3-årige uddannelsesplan, der i forbindelse med afklaringsforløbet udarbejdes af Ungdommens Uddannelsesvejledning sammen med den unge og forældrene.

Valget af en ungdomsuddannelse må ske med udgangspunkt i de til enhver tid eksisterende tilbud. Det gælder også for tilbud om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, at de elementer, der kan indgå i den enkelte unges uddannelsesplan, som hovedregel er elementer, der i forvejen findes ved kommunale og private undervisningsinstitutioner, værksteder, på sociale institutioner m.v. Kommunalbestyrelsen har en pligt til at oplyse den unge og forældrene om de muligheder, der er med udgangspunkt i den unges særlige forhold, herunder om eventuelle muligheder på tværs af kommunegrænser.

Kommunalbestyrelsen vil ofte med fordel for såvel kommunen som den unge kunne indhente flere tilbud, så den f.eks. kan tilbyde den unge at vælge mellem to uddannelsesstilbud. Fremsætter den unge og forældrene eventuelt ønske om et bestemt uddannelsesstilbud, bør dette tages med i overvejelserne og vurderes nærmere.

Kan der ikke efter dialog med den unge og forældrene opnås enighed om indstillingen eller udkast til individuel uddannelsesplan, skal der i indstillingen til kommunalbestyrelsen redegøres herfor, jf. § 16, stk. 4, sidste pkt., i bekendtgørelse nr. 873 af 7. juli 2010 om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv.

Den unges uddannelsesforløb kan først påbegyndes, når der foreligger en 3-årig uddannelsesplan, der er godkendt af kommunalbestyrelsen. Uddannelsesplanen for den enkelte unge er et vigtigt redskab til at sikre, at ungdomsuddannelsen udgør et planlagt og koordineret forløb, og der skal sigtes mod progression i den enkelte unges udvikling. Uddannelsesplanen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan progressionen i uddannelsen er tilrettelagt. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 974 af 19. juli 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som også indeholder de nærmere krav til uddannelsesplanens indhold og eventuelle justering. Ungdommens Uddannelsesvejledning sørger for, at uddannelsesplanen justeres efter behov og mindst en gang årligt. Beslutning om justering af uddannelsesplanen skal ske efter samråd og dialog med den unge og dennes forældre og godkendes af kommunalbestyrelsen.

Det er kommunalbestyrelsen, der beslutter, om undervisningen kan forlægges til et andet sted end en skole, f.eks. på en arbejdsplads.

Det er intentionen, at ungdomsuddannelsen skal påbegyndes inden for et planlagt, rimeligt og overskueligt tidsforløb. Det forudsættes derfor, at udarbejdelsen af uddannelsesplanen påbegyndes hurtigst muligt efter at den unge har fået til-

sagn om et uddannelsesstilbud, og at uddannelsens påbegyndelse ikke udsættes unødigt længe.

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse for børne- og undervisningsministeren til at fastsætte regler om fremgangsmåden ved fremsættelse af tilbud om ungdomsuddannelsen m.v., hvis der skulle vise sig et behov herfor. Der vil i medfør af bemyndigelsen kunne fastsættes retningslinjer for inddragelse af den unge og forældrene eller værgeren i forbindelse med tilbuddet, skriftlighed ved fremsættelsen af tilbuddet og tidsforløbet for fremsættelsen af tilbuddet.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.4. og 2.6. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4 (§ 3 a)

Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov indeholder konkrete bestemmelser, som placerer vejledningsopgaven vedrørende ungdomsuddannelsen i Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Det foreslås, at vejledningsopgaverne vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kommer til at følge vejledningsloven, jf. § 9, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 671 af 21. juni 2010 af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v., så det også bliver muligt for kommunalbestyrelsen på området for ungdomsuddannelsen at bemyndige en offentlig institution eller efter udbud en selvejende institution eller privat virksomhed til at varetage en eller flere af de opgaver, der efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov varetages af Ungdommens Uddannelsesvejledning.

Til nr. 5 og 6 (§ 4, stk. 2 og 3)

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov skal efter gældende regler indledes med et obligatorisk afklaringsforløb på indtil 12 uger, der skal afdække den unges ønsker og muligheder, herunder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse, jf. lovens § 4, stk. 2.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at beslutte, hvornår der vil være behov for et afklaringsforløb. En stor gruppe af elever på ungdomsuddannelsen kommer fra specialskoler eller specialklasser i grundskolen. Vejlederne kender derfor på forhånd disse elever og deres karakteristika, hvorfor der typisk ikke vil være behov for yderligere afklaring og dokumentation end den, der allerede foreligger. En mindre del af eleverne kommer fra almindelige grundskoleforløb eller fra andre aktiviteter, hvor der som oftest vil være behov for yderligere afklaring, hvorfor der især for denne gruppe af elever fortsat kan være behov for at indlede ungdomsuddannelsen med et afklaringsforløb. Varigheden af et sådant afklaringsforløb, som dog ikke kan overstige 12 uger, fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af Ungdommens Uddannelsesvejledningsindstilling, der er udarbejdet efter en konkret og individuel vurdering af den unge og dennes behov for et afklaringsforløb samt efter samråd og dialog med den unge og forældre-

ne. Et sådant afklaringsforløb vil fortsat være en del af det 3-årige uddannelsesstilbud.

Er den unge indstillet til at indlede ungdomsuddannelsen med et afklaringsforløb, skal kommunalbestyrelsen godkende den individuelle 3-årige uddannelsesplan, der i forbindelse hermed udarbejdes af Ungdommens Uddannelsesvejledning sammen med den unge og forældrene.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.5. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7 (§§ 5 a og 5 b)

Til § 5 a

Til stk. 1

Det følger af afsnit »3.2 Styrelsen af ungdomsuddannelsen« i de almindelige bemærkninger til Forslag til Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (L 196) fremsat den 28. marts 2007, at »Bestemmelserne om styrelsesregler for kommunale uddannelsesinstitutioner fremgår af lov om specialundervisning for voksne. De samme gælder lovens bestemmelser om udgifter.«. Det følger heraf, at afholder kommunalbestyrelsen udgifter til undervisning og befordring af personer, der bor i en anden kommune, kan kommunalbestyrelsen kræve betaling fra deltagerens bopælskommune, dvs. den kommune, hvor den pågældende er tilmeldt folkeregistret. Det følger af § 4, stk. 3, og § 5, stk. 2, i lov om specialundervisning for voksne.

Det foreslås, at bestemmelserne af ordensmæssige hensyn skrives direkte ind i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov. Der er således tale om en videreførelse af den hidtil gældende retstilstand.

En ung, der af kommunalbestyrelsen er tilbudt en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, har ret til at fortsætte sin uddannelse, uanset den unge flytter fra kommunen, hvis den unge forbliver på sin hidtidige uddannelse. Fraflytterkommunen vil i så fald kunne kræve godtgørelse fra tilflytterkommunen for afholdte udgifter til undervisning. Tilflytterkommunen skal dog ikke tilbyde en ungdomsuddannelse. Den unge har alene ret til én ungdomsuddannelse.

Til stk. 2

Hvis den unge flytter bopæl og afbryder sin tilbudte ungdomsuddannelse, fordi det ikke vil være muligt at fortsætte den, vil den unge have mulighed for at genoptage uddannelsen i tilflytterkommunen. Tilflytterkommunen vil dog kunne beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse om, hvorvidt den unge (stadigvæk) falder ind under lovens anvendelsesområde. I forbindelse med en genoptagelse af uddannelsen kan det blive aktuelt, at Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen. Bestemmelsen svarer til den hidtil gældende retstilstand.

Til stk. 3

I de tilfælde, hvor den unge i forbindelse med ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov med den oprindeli-

ge opholdskommunes medvirken har fået ophold i: 1) boformer efter §§ 107-110 og 192 i lov om social service, 2) boliger efter § 115, stk. 4, jf. § 105, stk. 2, i lov om almene boliger m.v. eller 3) boliger, boformer m.v., der træder i stedet for og kan sidestilles med disse boformer, bevarer den oprindelige kommune pligten til at yde hjælp efter serviceloven. Pligten for den oprindelige opholdskommune består, så længe personen har ophold i det pågældende botilbud eller et tilsvarende botilbud. Reglerne fremgår af § 9, stk. 7 og 8, i kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Den oprindelige kommune har hermed både handle- og betalingsforpligtelsen efter serviceloven for disse unge.

Retssikkerhedslovens § 9, stk. 7 gælder kun, når den unge er flyttet til et af de botilbud, der er nævnt i bestemmelsen, og flytningen er sket efter medvirken fra den oprindelige opholdskommune eller anden offentlig myndighed.

Hvis kommunen samtidig med visiteringen af den unge på 18 år og derover til et uddannelsesforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov visiterer den unge til et botilbud til midlertidigt ophold efter servicelovens § 107 i en anden kommune, er det fraflytterkommunen, der er handlekommune i forhold til den unge i forhold til indsatser efter serviceloven. Den oprindelige opholdskommune har i disse situationer medvirket til, at den unge har ophold i et botilbud.

Efter lov om retssikkerhed og administration på det sociale område har fraflytterkommunen herefter både handle- og betalingsforpligtelsen for disse unge i relation til ydelser efter lov om social service.

Fraflytterkommunen har ansvaret for at tilbyde den 3-årige ungdomsuddannelse efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov til unge, som bor i kommunen (er tilmeldt folkeregisteret), og kommunen skal samtidig betale for udgifterne til ungdomsuddannelsen. Det følger af lovens §§ 2 og 5 samt af lovbemærkningerne hertil.

Under det midlertidige ophold i opholdskommunen påhviler ansvaret for ungdomsuddannelsen for den unge fortsat den oprindelige kommune, idet den unges ophold i opholdskommunen er midlertidigt, og det er således hensigten, at den unge flytter tilbage til den oprindelige kommune.

Formålet med ændringen i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område vedrørende ydelser efter lov om social service har været at skabe sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar af hensyn til kommunernes styringsmuligheder. Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov har hidtil været fortolket således, at det er fraflytterkommunen, der har ansvaret for uddannelsen under opholdet i kommunen, da hjælpepligten i mange tilfælde påhviler den oprindelige kommune. På ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov er der således tilsvarende sammenhæng mellem visitationskompetence og finansieringsansvar, således at den kommune, der betaler, samtidig har visitationskompetencen. Der er med forslaget tale om en præcisering af den hidtil gældende retstilstand.

Er en ung under 18 år anbragt uden for hjemmet, får den unge selvstændig opholdskommune i den kommune, som har truffet afgørelse om anbringelsen efter kapitel 11 i lov om social service.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.8.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til stk. 4

Det foreslås endvidere, at der indsættes en regel om, at krav på betaling for benyttelse af en anden kommunes undervisningstilbud m.v. skal være fremsat senest 12 måneder efter, at et konkret undervisningsforløb m.v. er afholdt, dvs. fra det tidligste tidspunkt et betalingskrav kan gøres gældende.

Formålet med bestemmelsen er, at der ikke kan fremsendes regninger, der er flere år gamle. Bestemmelsen skal således bevirke, at kommunerne undgår, at der fremsendes uforudsete regninger flere år efter, at undervisningen m.v. er afholdt. Der er tale om regulering af et mellemkommunalt anliggende, som giver kommunerne bedre styringsmuligheder. Man undgår herved de problemer, der vil være, hvis man flere år efter, at et undervisningsforløb er gennemført og afsluttet, skal afgøre spørgsmål om mellemkommunale refusioner.

Til § 5 b

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov kan gives som et tilbud efter § 31, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats til personer, der opfylder betingelserne herfor. Tilbuddet efter § 32, stk. 1, nr. 2 omfatter vejledning og opkvalificering, herunder særligt tilrettelagte uddannelsesforløb.

Kommunalbestyrelsens udgifter til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov for personer, der er under forrevalidering eller revalidering, vil være omfattet af finansieringsbestemmelserne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, hvorefter staten inden for et rådighedsbeløb refunderer 50 pct. af kommunens driftsudgifter efter kapitel 10 til personer under revalidering, herunder forrevalidering, jf. § 119, stk. 1.

Da kommunerne har hele finansieringsansvaret for driftsudgifterne til uddannelsesforløb efter lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, og da kommunerne ved etablering af uddannelsen i 2007 er fuldt ud kompenseret herfor via bloktilskuddet, foreslås det, at der indføres en bestemmelse i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, der sikrer, at ungdomsuddannelsesforløb, der iværksættes efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB-loven), ikke kan opnå statslig refusion og budgetgaranti. Det overlap, der er mellem ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov og LAB-loven, betyder, at kommunerne kan modtage statslig refusion af den del af driftsudgifterne, som vedrører modtagere af kontanthjælp og revalideringsydelse. Hensigten med forslaget er derfor at afskaffe muligheden for statslig refusion i forbindelse med ungdomsuddannelsesforløb iværksat efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.8.2. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 8 (§ 7, stk. 2)

Efter gældende regler kan andelen af praktiske aktiviteter, herunder praktik, højst udgøre 280 timer årligt. Efter anmodning fra den unge og forældrene kan kommunalbestyrelsen fravige dette timetal, når særlige grunde taler for, at det er til den unges bedste.

Det foreslås at ophæve grænsen på 280 timers praktiske aktiviteter, herunder praktik. Hensigten med forslaget er at gøre lovgivningen mere fleksibel i forhold til sammensætningen af uddannelse og praktik i ungdomsuddannelsesforløbet, så forholdet mellem uddannelse og praktik i højere grad kan tilpasses den enkelte unges formåen og ønsker. De unge vil blive mere arbejdsmarkedsparate, hvis der er mulighed for mere praktik i uddannelsesforløbet end den nuværende maksimale grænse på 280 timer årligt for alle praktiske aktiviteter, herunder praktik, og man vil kunne opnå højere beskæftigelse blandt de unge, der har afsluttet ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov.

Der kan i uddannelsesplanen indgå forskellige typer af uddannelseselementer. Der kan være tale om elementer med undervisning, praktik, praktiske aktiviteter eller træning i beskæftigelsesmæssige aktiviteter som f.eks. virksomhedsbesøg, undervisning i arbejdsmarkedsforhold og forberedelse og træning med henblik på praktik i virksomheder og institutioner. Undervisningen kan tilrettelægges praktisk funderet, når det er i overensstemmelse med den unges ønsker og læringsstrategi.

Uddannelsesplanen skal indeholde en beskrivelse af den unges samlede uddannelsesforløb, herunder en plan for undervisningen og eventuel vejledning om gennemførelse af uddannelsens delelementer, som forstås af de enkelte uddannelsessteder samt en beskrivelse af træning, praktik m.v. Sammensætningen af uddannelsesplanen skal tage hensyn til den unges forudsætninger, behov og ønsker. Der er mulighed for at sammensætte uddannelsen, så der tages hensyn til den unges behov for pleje og omsorg og til de uddannelsesforløb, der er tilpasset den unges evner og interesser. Blandt de mange muligheder er også muligheden for at kombinere sociale tilbud med bl.a. praktiske aktiviteter og undervisning.

Det foreslås, at Ungdommens Uddannelsesvejledning på baggrund af en individuel vurdering af den unge og efter samråd og dialog med den unge og forældrene indstiller til kommunalbestyrelsen, hvor mange timer der skal indgå i den enkelte unges uddannelsesplan til praktiske aktiviteter, herunder praktik. Kommunalbestyrelsen træffer på denne baggrund afgørelse om andelen af praktiske aktiviteter, herunder praktik i den unges uddannelsesplan. Kommunalbestyrelsen kan ikke fastsætte generelle regler om omfanget af praktiskdelen af et uddannelsesforløb.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.7. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 9 (§ 8)

Til stk. 1 og 2

Efter gældende regler kan den unge efter eget ønske eller på grund af sygdom m.v. afbryde ungdomsuddannelsen. Ved genoptagelsen kan kommunalbestyrelsen stille krav om, at der skal foretages en ny visitation af den unge, og det kan desuden blive aktuelt, at Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen.

De unges mulighed for efter eget ønske at afbryde uddannelsen sker ofte, hvilket gør det vanskeligt for kommunerne at styre og prognosticere aktiviteten. Det skal dog fortsat være muligt for den unge at holde pause fra ungdomsuddannelsen med henblik på, at den unge på et senere tidspunkt genoptager denne. Ungdomsuddannelsen er et tilbud til den unge, men ingen pligt for den unge, og den unge kan derfor også vælge at framelde sig ungdomsuddannelsen helt. Er den unge imidlertid optaget på ungdomsuddannelsen, og har den unge påbegyndt sit uddannelsesforløb, er der dog en forventning om, at den unge møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter.

Det foreslås under hensyntagen til den kommunale styring, prioritering og tilrettelæggelse af ungdomsuddannelsen, at loven ændres således, at kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til på baggrund af en konkret og individuel vurdering at kunne godkende eleverns ønsker om midlertidige afbrud af og pauser fra uddannelsen. Det forudsættes herved, at der tages hensyn til den enkelte elevs særlige behov og forhold. Et almindeligt sygefravær og lignende – målgruppens særlige forhold taget i betragtning – skal således fortsat ikke godkendes af kommunalbestyrelsen.

Ved genoptagelsen af ungdomsuddannelsen kan kommunalbestyrelsen som efter de gældende regler stille krav om, at der foretages en ny henvisning, og det kan desuden blive aktuelt, at Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen. Det er Ungdommens Uddannelsesvejledning, der har ansvaret for, at der foretages en indstilling til kommunalbestyrelsen om deltagelse i ungdomsuddannelsen, og at der udarbejdes et nyt udkast til individuel uddannelsesplan. Dette sker efter dialog med den unge og forældrene.

Hensigten er således, at kommunalbestyrelsen i sin planlægning og styring af ungdomsuddannelsen får mulighed for at tage højde for den unges ønske om at afbryde uddannelsen med henblik på senere genoptagelse heraf.

Til stk. 3

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen får tillagt kompetencen til i særlige tilfælde som f.eks. ved barsel og længerevarende sygdom at kunne dispensere fra reglen om, at anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske inden det fyldte 25. år. Forslaget har til hensigt at sikre, at de unge i særlige tilfælde får mulighed for at afslutte deres uddannelse, så de ikke kommer i klemme på grund af den fastsatte aldersgrænse.

Til stk. 4

Det er vigtigt for den unges gennemførelse af ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, at den unge møder frem til tiden og deltager i de aktiviteter, herunder vejledningssamtaler og praktikophold, som kommunalbestyrelsen skal tilbyde den unge ifølge den individuelt tilrettelagte uddannelsesplan. Den unges aktive deltagelse forudsætter således, at den unge møder frem til de planlagte aktiviteter. Sker dette ikke, bør Ungdommens Uddannelsesvejledning tage skridt til at justere uddannelsesplanen, jf. lovens § 4, stk. 3, hvorefter Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen efter behov og mindst en gang årligt. Uddannelsesplanen justeres efter samråd og dialog med den unge og forældrene.

Ændrer det ikke på den unges fremmøde i positiv retning, bør den unge og forældrene have et varselsbrev og indkaldes til samtale i Ungdommens Uddannelsesvejledning. Ungdommens Uddannelsesvejledning bør samtidig overveje, om den unges uddannelsesplan eventuelt skal justeres yderligere, så den i højere grad støtte den unge i forhold til de vanskeligheder, som den unge måtte have i relation til at møde frem. Uddannelsesplanen justeres efter samråd med den unge og forældrene.

Et almindeligt sygefravær og lignende – målgruppens særlige forhold taget i betragtning – medfører ikke, at der kan stilles spørgsmålstejn ved, om den unge deltager aktivt i uddannelsen.

Møder den unge efter samtalen i Ungdommens Uddannelsesvejledning og en eventuel yderligere justering af uddannelsesplanen fortsat ikke frem og deltager i de planlagte aktiviteter, og skyldes det ikke sygdom, fødsel eller andre særlige forhold, bør det overvejes, om der kan være behov for yderligere justeringer med henblik på at afhjælpe situationen.

Hvis det vurderes, at yderligere justeringer af uddannelsesplanen ikke vil ændre på den unges fremmøde, bør det kunne få den konsekvens, at kommunalbestyrelsen kan afbryde uddannelsen, og den unge vejledes om og til andre relevante tilbud. Det foreslås derfor, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning får mulighed for at afbryde den unges uddannelsesforløb, hvis den unge efter justeringer af uddannelsesplan, samtaler m.v. fortsat ikke møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter. Bestemmelsen forventes at vedrøre få tilfælde om året.

Afbryder kommunalbestyrelsen uddannelsen, skal det ske på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte elev og ikke ud fra en generel vurdering af ungegruppen. Afgørelsen træffes på et sagligt og oplyst grundlag, herunder f.eks. med inddragelse af relevante oplysninger fra den unges uddannelsessted(er) og efter samråd og dialog med den unge og forældrene.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 10 (§ 12, stk. 2, 1. pkt.)

Efter gældende regler kan kommunalbestyrelsens afgørelser om tilbud eller afslag på tilbud om en ungdomsuddannelse af den unge indbringes for Klagenævnet for specialundervisning. Den unge kan også indbringe kommunalbestyrelsens afgørelser om indholdet af ungdomsuddannelsen for nævnet.

Med lovforslaget foreslås kommunalbestyrelsen tillagt en række nye kompetencer i forhold til den enkelte deltager på ungdomsuddannelsen. Det foreslås derfor, at klagenævnets kompetenceområde tilsvarende udvides til også at omfatte kommunalbestyrelsens afgørelser i forbindelse med målgruppevurderingen af den unge (lovforslagets § 1, nr. 3), om afslag på anmodning om at kunne afbryde/holde pause fra uddannelsen (lovforslagets § 1, nr. 8), om afslag på anmodning om fravigelse af alderskrav i forbindelse med genoptagelse af uddannelsen (lovforslagets § 1, nr. 8), og kommunalbestyrelsens afgørelse om at afbryde den unges ungdomsuddannelse (lovforslagets § 1, nr. 8).

Kommunalbestyrelsens afgørelser om indholdet af ungdomsuddannelsen kan efter gældende regler indbringes for klagenævnet. Kommunalbestyrelsens afgørelse om, hvor stor en andel af det årlige timetal, der for den enkelte unge skal anvendes til praktiske aktiviteter, herunder praktik (lovforslagets § 1, nr. 6) vil være en del af tilbuddets indhold, og afgørelsen vil derfor falde ind under klagenævnets kompetence.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.9. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2013.

Det foreslås dog, at de under lovforslagets § 1, nr. 1-6 og 8-10, foreslåede bestemmelser først træder i kraft den 1. januar 2014. Der vil således blive god tid til for kommunerne at implementere de foreslåede ændringer. De foreslåede bestemmelser gælder fra den 1. januar 2014 for elever, der allerede er optaget på ungdomsuddannelsen og er i gang med et uddannelsesforløb, og for elever, der optages på ungdomsuddannelsen efter den 1. januar 2014.

Det foreslås endvidere, at den under lovforslagets § 1, nr. 7, foreslåede affattelse af § 5 a, stk. 4, hvorefter krav om refusion af afholdte udgifter til undervisning m.v. skal være fremsat senest 12 måneder efter, at et konkret undervisningsforløb m.v. er afholdt, alene har virkning for undervisning m.v., der afholdes efter lovens ikrafttrædelse. Det betyder, at for undervisning m.v. inden lovens ikrafttræden er forældelse af krav reguleret af lov om forældelse af fordringer.

<p>Lovforslaget sammenholdt med gældende lov</p> <p><i>Gældende formulering</i></p>	<p><i>Lovforslaget</i></p> <p>§ 1</p>
--	--

§ 2. Unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov har et retskrav på en ungdomsuddannelse. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde unge omfattet af 1. pkt., der er tilmeldt kommunens folkeregister, en 3-årig ungdomsuddannelse efter denne lov.

§ 3. Kommunalbestyrelsen træffer efter indstilling, jf. stk. 2, afgørelse om, hvorvidt den unge er omfattet af § 1.

Stk. 2. Ungdommens Uddannelsesvejledning indstiller efter samråd med den unge og forældrene til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen kan i fornødent omfang suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i kommunen eller i andre kommuner, herunder udtalelser fra pædagogisk-psykologisk rådgivning og skoler, hvor den unge har været optaget. Indstillingen skal indeholde et udkast til en individuel uddannelsesplan, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved fremsættelse af tilbud om ungdomsuddannelsen, herunder om inddragelse af den unge og forældrene, skriftlighed ved fremsættelsen af tilbuddet og tidsforløbet for fremsættelsen af tilbuddet.

I lov nr. 564 af 6. juni 2007 om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som ændret ved lov nr. 468 af 29. maj 2012, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »ungdomsuddannelse efter denne lov«: », jf. dog § 8, stk. 4«.

2. I § 2 indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at oprette halvårslige eller helårligoptag af unge på en ungdomsuddannelse. Træffer kommunalbestyrelsen beslutning herom, skal beslutningen offentliggøres.«

3. § 3 affattes således:

»§ 3. Kommunalbestyrelsen træffer efter indstilling, jf. stk. 2 og 3, afgørelse om, hvorvidt den unge er omfattet af § 2, stk. 1.

Stk. 2. Ungdommens Uddannelsesvejledning indstiller efter samråd med den unge og forældrene til kommunalbestyrelsen, om den unge kan optages på ungdomsuddannelsen. Indstillingen kan i fornødent omfang suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i kommunen eller i andre kommuner, herunder udtalelser fra pædagogisk-psykologisk rådgivning og skoler, hvor den unge har været optaget.

Stk. 3. Når kommunalbestyrelsens afgørelse efter stk. 1 foreligger, indstiller Ungdommens Uddannelsesvejledning efter samråd med den unge og forældrene til kommunalbestyrelsens godkendelse et udkast til en 3-årig individuel uddannelsesplan, herunder om ungdomsuddannelsen eventuelt skal indledes med et afklaringsforløb, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal godkende den endelige individuelle uddannelsesplan, jf. § 4, stk. 2.

Stk. 5. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved fremsættelse af tilbud om ungdomsuddannelsen, herunder om inddragelse af den unge og forældrene, skriftlighed ved fremsættelse af tilbuddet og tidsforløbet for fremsættelse af tilbuddet.«

4. Efter § 3 indsættes i *kapitel 2*:

»§ 3 a. Kommunalbestyrelsen kan bemyndige en offentlig institution eller efter udbud en selv-ejende institution eller en privat virksomhed til at varetage en eller flere opgaver, der efter loven varetages af Ungdommens Uddannelsesvejledning. Bemyndigelse til at træffe forvaltningsafgørelser i enkeltsager kan dog ikke gives til en selv-ejende institution eller en privat virksomhed.«

5. I § 4, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »Ungdomsuddannelsen«: »kan«.

§ 4. ---.

Stk. 2. Ungdomsuddannelsen indledes med et afklaringsforløb på indtil 12 uger, der skal afdække den unges ønsker og muligheder, herunder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse. I forbindelse med afklaringsforløbet udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning sammen med den unge og forældrene en individuel uddannelsesplan, som indeholder en oversigt over de aktiviteter, herunder vejledningssamtaler og praktikophold, som den unge skal tilbydes.

§ 4. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen efter behov og mindst en gang årligt.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om indholdet af uddannelsesplanen, herunder en plan for undervisningen.

6. I § 4 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* I det tilfælde, hvor man ikke har et afklaringsforløb, udarbejder Ungdommens Uddannelsesvejledning i samarbejde med den unge og forældrene efter kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 3, *stk. 1*, den endelige uddannelsesplan, som godkendes af kommunalbestyrelsen.«

Stk. 3 og *4* bliver herefter *stk. 4* og *5*.

7. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Afholder kommunalbestyrelsen udgifter til undervisning og befordring af unge, der bor i en anden kommune, kan kommunalbestyrelsen kræve udgifterne refunderet fra kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori den unge har bopæl.

Stk. 2. Flytter den unge fra den kommune, der har tilbudt ungdomsuddannelsen, og afbryder den unge i den forbindelse uddannelsen, kan den unge anmode om at fortsætte ungdomsuddannelsen i tilflytterkommunen. I forbindelse med anmodning om fortsættelse af ungdomsuddannelsen kan

§ 7. ---.

Stk. 2. Andelen af praktiske aktiviteter, herunder praktik, kan højst udgøre 280 timer årligt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra den unge og forældrene fravige stk. 2, når særlige grunde taler for, at det er til den unges bedste.

§ 8. Hvis den unge efter eget ønske har afbrudt ungdomsuddannelsen eller har afbrudt den på grund af sygdom eller af andre grunde, kan den unge anmode om at genoptage uddannelsen. Anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske, inden den unge fylder 25 år. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1 og 2.

kommunalbestyrelsen i tilflytterkommunen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1-4.

Stk. 3. Visiteres en ung til et botilbud efter § 9, stk. 7, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område eller anbringes den unge uden for hjemmet, og visiteres den unge til en 3-årig ungdomsuddannelse, finder reglerne i kapitel 3 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område anvendelse.

Stk. 4. Krav om refusion for udgifter til undervisning m.v. skal være fremsat senest 12 måneder efter, at undervisningen er afholdt.

§ 5 b. Kommunalbestyrelsens udgifter til ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, der gives som et tilbud efter § 32, stk. 1, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er ikke omfattet af statslig refusion efter reglerne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.«

8. § 7, stk. 2 og 3, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen træffer efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning afgørelse om, hvor stor en andel af det årlige timetal efter stk. 1, der for den enkelte unge skal anvendes til praktiske aktiviteter, herunder praktik. Ungdommens Uddannelsesvejledning giver sin indstilling efter samråd med den unge og forældrene.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 3.

9. § 8 affattes således:

»**§ 8.** Kommunalbestyrelsen kan godkende den unges anmodning om at afbryde ungdomsuddannelsen midlertidigt på grund af sygdom eller af andre grunde.

Stk. 2. Den unge kan anmode om at genoptage uddannelsen efter midlertidigt at have afbrudt uddannelsen på grund af sygdom m.v. Anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske, inden den unge fylder 25 år. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1-4.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde fravige alderskravet i stk. 2, 2. pkt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning af-

§ 12. ---.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser om tilbud eller afslag på tilbud om en ungdomsuddannelse kan af den unge indbringes for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a i lov om folkeskolen. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om indholdet af ungdomsuddannelsen.

bryde den unges ungdomsuddannelse, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet.«

10. § 12, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

» Kommunalbestyrelsens afgørelser efter § 3, stk. 1 og 4, § 7, stk. 2, og § 8, stk. 1, 3 og 4, kan af den unge indbringes for Klagenævnet for specialundervisning.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2013, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-6 og 8-10, træder i kraft den 1. januar 2014.

Stk. 3. § 5 a, stk. 4, i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7, finder ikke anvendelse på undervisning m.v., der er afholdt inden 1. august 2013. For sådan undervisning m.v. finder de hidtidige gældende regler anvendelse.